

³ Slovenská tlačová agentúra.⁴ Maďarská tlačová agentúra.⁵ Polemika vznikla z toho, že STK po vojenskom incidente v Slanci vydala oficiálnu správu o prerušení rokovaní medzi česko-slovenskou a maďarskou delegáciou v Budapešti, na ktorú MTI reagovala vyhlásením, že rokovania neboli prerušené a pokračujú. STK pritom vychádzala z pôvodného Tisovho rozhodnutia z 19. 12. 1938 o zastavení rokovania až do vyjasnenia incidentu v Slanci, ktoré však pod vplyvom MZV a slovenskej časti delegácie vzápätí Tiso modifikoval v tom zmysle, aby rokovania, ktoré sú v prúde, sa do Vianoc ukončili.*29. december 1938, Budapešť.**Záznam odborového radcu J. Bujnáka o rozhovore chargé d'affaires česko-slovenského vyslanectva P. Fišu so zástupcom maďarského ministra zahraničných vecí J. Vörnlem o stanovisku maďarskej vlády k udalostiam v obci Šurany.**Záznam*

Budapeštianský československý chargé d'affaires vyhľadal dnes stáleho zástupcu ministra zahraničných vecí a v spojení s viacerými bežnými vecami zmienil sa i o známom šurianskom prípade. Vyslanec dr. Vörnle poukázal v tejto veci na včera vydané komuniké, v ktorom sa už ukazuje, že kompetentné maďarské úrady považujú prípad za poľutovaniahodný, pokiaľ pohraničné obyvateľstvo nebude zvonku štvané¹. Na kompetentných miestach sa k tomu ešte podotýka, že maďarská vláda žiadala diplomatickou cestou vysvetlenie od pražskej vlády o nebezpečnom štvaní,² ktoré podnikajú vysokopostavení slovenskí politikovia slovom i pismom s použitím rozhlasu na maďarskom území...(nejasné).

Zaznamenal:
Dr. Bujnák

AMZV ČR, PS II, kart. 327a, č. 184 083. Rukopisný záznam.

¹ Dňa 31. 12. 1938 J. Cieker z Bratislavy telefonoval na MZV, že v Nitre nie je žiadna propagačná agentúra, Slovenský rozhlas reaguje na vysielanie maďarského rozhlasu, ktorý často štvie proti Slovákom, Báseň A. Žarnova Šurany bola uverejnená v denníku Slováci a Nástup. V rozhlase odznela bez povolenia. Bujnák tmočil stanovisko F. Chvalkovského, aby slovenský rozhlas nevysielal urážlivé výroky na adresu Maďarov, ktoré by mohli poslúžiť maďarskej vláde ako podklad pre diplomatickú intervenciu. – Záznam J. Bujnáka – AMZV ČR, PS II, kart. 327a, č. 184 773/II-1/38.² Maďarský minister zahraničných vecí I. Csáky dal 29. 12. 1938 príkaz bratislavskému konzulovi Gy. Petravichovi, aby vyzval J. Tisa, aby vplýval na všetkých členov vlády v smere zastavenia protimaďarskej propagandy v tlači a v rozhlase. – DIMK, III, s. 282–283, č. 162.

Dňa 30. 12. 1938 F. Rosty-Forgács, maďarský chargé d'affaires v Prahe, odovzdal F. Chvalkovskému aide-mémoire v súvislosti s vyhlásením ministra F. Ďurčanského a na adresu básne Šurany. Požiadal ho o oficiálne stanovisko vlády. Minister odpovedal, že výroky F. Ďurčanského si musí overiť a o básni povedal, že odráža rozhorčenie nad udalosťami v Šuranoch, s ktorej obsahom sa nestotožňuje. – AMZV ČR, Pozostalost F. Chvalkovského 1938 – 1939. Záznam č. 4 252.

Dňa 31. 12. 1938 F. Chvalkovský odpovedal maďarskému legačnému radcovi Rosty-Forgácsovi listom, v ktorom uvádza: „Zodpovední činitelia nevedeli o vysielanom texte v rozhlase. Bolo nariadené, aby sa to viac neopakovalo. Intencie česko-slovenskej vlády smerujú k tomu, aby urobila všetko, aby vzťahy medzi dvoma štátmi boli čo najkorektnejšie a najpriateľskejšie.“ – ZM HÚ SAV, FMMZV, inv. č. 2239, K – 19, Kúm. pol.1938-7/7-4570. Telegram Rosty-Forgácsa do Budapešti 31. 12. 1938.

31. december 1938, Bratislava.

Správa Ministerstva vnútra Slovenskej krajiny okresným náčelníkom, policajným riaditeľstvám a štátnym politickým orgánom o podpísaní dohody o vzájomnej amnestii medzi Česko-Slovenskom a Maďarskom.

Vláda Slovenskej krajiny k prevedeniu zmluvy o vzájomnej amnestii trestných činov politickej povahy, spáchaných do dňa 31. 12. 1938, uzavretej 23. decembra 1938 medzi republikou Česko-Slovenskou a kráľovstvom Maďarským¹, uzniesla sa takto:

I. Amnestie, poľažne abolicie politických správnych priestupkov budú na Slovensku účastní:

- a) všetci maďarskí štátni príslušníci,
- b) všetky osoby bez ohľadu na štátnu príslušnosť, patriace k maďarskej národnosti,
- c) okrem osôb maďarskej národnosti i všetky tie osoby, ktoré v dobe spáchania trestného činu mali svoje stále bydlisko na území, ktoré potom v zmysle rozhodcovského výroku vyneseného vo Viedni dňa 2. novembra 1938 bolo prítelené k Maďarsku, pokiaľ obdržia maďarskú štátnu príslušnosť pri usporiadaní otázok súvisiacich so štátnym občianstvom v dôsledku územných zmien, poľažne na základe dohody uzavretej v tomto smere, alebo v zmysle maďarských zákonov iným spôsobom.

II. Amnestia, poľažne abolicia sa týka priestupkov stíhateľných policajnými trestnými súdmi pokiaľ sú povahy politickej, alebo boli spáchané z pohnútok politických – a boli spáchané do dňa 31. 12. 1938.²

III. Toto uznesenie prevedie Ministerstvo vnútra Slovenskej krajiny, ktoré vydá pre policajné trestné súdy na Slovensku prevádzacie nariadenia.

Minister vnútra:
Dr. Tiso

SNA, MV, kart.13, D – IV, č.121. Originál, strojopis.

Úradné noviny, 31. 12. 1938, č. 71, s. 1.

¹ Kompletný pôvodný text dohody o amnestii nepublikujeme.

² Na základe dohody o amnestii sa uskutočnila vzájomná výmena zajatcov.

Dňa 1. 1. 1939 česko-slovenské vojenské orgány odovzdali maďarskej strane na želeničnej stanici v Seredi 345 maďarských teroristov, ktorí boli väznení v Ilave a z Maďarska sa vrátilo domov 29 česko-slovenských príslušníkov. Hlásenie okresného náčelníka zo Serede z 30. 1. 1939. – SNA, KÚ, kart. 295, č. 48/1939 prez.

Podobne 7. 1. 1939 na železničnej stanici v Lučenci sa vymenili vojenski zajatci. Do republiky prišlo 16 česko-slovenských príslušníkov (1 podporučík, 10 vojakov, 3 pohraničníci a 2 finanční strážníci). Správa kapitána Turzáka z 9. 1. 1939. – Tamže.

2. január 1939, Budapešť.

Správa chargé d'affaires česko-slovenského vyslanectva P. Fišu o maďarsko-slovenských vzťahoch po udalostiach v obciach Komjatice a Šurany.